

עלון שבועי מבית 'בני אמונים' וכל מאמיניהם

מאוצרות אמונים

פניני אמן ותפלה בפרשה

השפעות טובות הנובעות מהנרות

"אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות" (א ה)
דרש גאב"ד ירושלים רבי זליג ראובן בענגיס:

משבעת קני המנורה היו נמשכות לישראל שבע השפעות ורחניות, שאותן אנו מזכירים בברכה האחרונה של תפלת שמונה עשרה: "כי באור פניך נתת לנו ה' אלוקינו: א. תורת חיים" ב. "ואהבת חסד" ג. "ואצדקה" ד. "וברכה" ה. "ורחמים" ו. "ורחמים" ז. "ושלום".

לך התפנו חכמינו וזכרונם לברכה באומרים (במד"ד טו א): "אם הזהרתם להיות מדליקין לפני, אני משמר את נפשותיכם מכל דבר רע. שגמולו נפשות פנו שגאמר (משלי כ ז): 'גר ה' נשמת אדם'".

לפולגות ראובן - אגדה, ח"א עמי שלב

מלחמה המעוררת לתשובה

"ונשעתם מאיביכם" (י ט)

דרש רבי הלל ליכטשטיין מקולומיא:

את הפסוק (שמות י ד): "פרעה הקריב" דרשו חכמים (שמ"ד כא ה): "שהקריב את ישראל לתשובה... שפיון שרדפו אחריו, נתיראו מאד ותלו עיניהם למרום ועשו תשובה והתפללו".

אף כאן יש לומר כי לך רמז הפתוב: "ונשעתם" - בזכות מה תושעו בישועה רוחנית ותתקרו לה? "מאיביכם" - מפני אויביכם שרדפו אחרים.

מקרי דוד"ק

בכל צרתם - לו צר

"ויצעק העם אל משה ויהתפלל משה אל ה' ותשמע האש" (א ב)

בגמרא (ברכות לב א) דרשו: "משה הטיח דברים כלפי מעלה שנאמר: 'ויתפלל משה אל ה', אל תקרי 'אל ה', אלא על ה'".

והשאלה עולה מאליה: איזה הכרח יש לדרש פסוק זה לגנותו של משה?

פרש רבנו חיים מוולוז'ין:

לא בגנותו של משה דברו חכמים, כי אם בשבחו, לאמר: תפלתו של משה לא היתה 'אל ה' - לתנות את כאבו האישי מהאסון שפקד את בני ישראל, כי אם 'על ה' - משה הטיח את דברי תפלתו על צער השכינה המצרה עם ישראל בצרתם.

פסח החיים ב יב

אשר בחר 'בנבואות טובות'

"אלדד ומידד מתנבאים במחנה" (א כז)

בגמרא (סנהדרין יא א) הובא כי נבואתם של אלדד ומידד היתה: "משה מת, יהושע מכניס את ישראל לארץ".

תמהה הגמרא: מדוע אפוא יחל משה כששמע על כך (להלן פס' כט): "ומי יתן כל עם ה' נביאים", וכי נוח היה לו בנבואתם? לפיכך קבעה כי משה לא שמע אלא את חלקה הראשון של הנבואה: "משה מת", ולא את סופה: "יהושע מכניס...". ועל פן שמח בה.

נשאלת השאלה: וכי מה תשובה היא זו, הלא ראשיתה של הנבואה קשה מסופה?

תרוץ רבי שמחה הכהן רפפורט אב"ד לובלין:

אמרו חכמים (ירושלמי תענית ב א, וראה רמב"ם סוה"ת י ה) כי נבואה רעה נתנת לבטול באמצעות תשובה ותפלה, אך נבואה טובה אינה בטלה לעולם.

בכך יתבאר דברי הגמרא: כיון שסופה של נבואת אלדד ומידד היתה בגדר 'נבואה טובה' בעבור יהושע, אלו היה משה שומע בודאי היה מצטער, שהרי לא נתן ה' לך לבטלה. אך כיון ששמע רק את תחלת הנבואה שהנה בגדר 'נבואה רעה', שמח, כי סבר שיוכל לבטלה בכח תפלתו.

בכך באר רבי שמאי גיבורג את נסח ברכות ההפסרה: "אשר בחר בנביאים טובים ורצה בדבריהם הנאמרים באמת"; מהו פשר הלשון 'בנביאים טובים', וכי יש נביאים שאינם טובים? אלא כפנתנו לשבח את הבורא על אותו דבר נבואות טובים שהם: "נאמרים באמת" ואינם מתבטלים.

יבולות בגמיון; אמרי שפא"י

רזי אמונים

מרמזי אמן בפרשה

אמן בכל בית כנסת

"בכל ביתי נאמן הוא" (ב ב)

ידועה היא תקנת חכמים (מגלה ג ב) כי בכל עיר חבים להמצא 'עשרה בטלנין' היושבים בבית הכנסת, הוגים בתורה ועונים אמן אחר החזן. וכבר דרשו דורשי רשימות: 'בטלן בגימטריה: אמן'.

רמז לך נוכל למצא בפתוב שלפנינו: "בכל ביתי" - 'בית' הוא פנוי למקום תפלה, כפתוב (שע"ה ו טו ז): "כי ביתי בית תפלה", "נאמן הוא" - 'עליכם להקפיד על שיהיה אדם אמן על ענית אמן'.

ראה: לחמי תורה; תוכחה יום א' וסליחות; סגלת ישראל עמי סח

ההכנה האמתית לביאת המשיח

"ויאמרו ה' פתאום אל משה ואל אהרן ואל מרים" (ב ד)
"נגלה עליהם פתאום, והם טמאים..." (רש"י).

בפתיחתו לספר 'אספת זקנים' על סדר קדשים כתב הקפץ חיים לקח חשוב על אודות חשיבות למוד סדר קדשים שלמד מפסוק זה:

לעתיד לבא, עתיד הקדוש ברוך הוא להתגלות אליו 'פתאום', כפתוב (מלאכי ג א): "ופתאם יבוא אל היכלו האדון...". אז בודאי לא ימצא בנדינו פנאי ללמד את הלכות המקדש והקרבנות, על פן עלינו לשגג בעודנו בגלות, כדי שבבוא העת נהיה מוכנים לעבודתו.

הוסיף ואמר הקפץ חיים: באמצעות למודנו את סדר קדשים אנו מוכיחים כי צפיתנו לביאת המשיח הנה אמתית, ואיננו חלילה פדוכרי שקרים בבקשתנו: "על פן נקנה לך ה' אלוקינו לראות מהרה בתפארת עזך", וכן: "ממקומך מלכנו תופיע... כי מחפים אנהו לך".

אספת זקנים, מאמר תורה אור פרק יב

אימתי התר 'לצעק' בתפלה

"ויצעק משה אל ה' לאמר אל-נא רפא נא לה" (ב יג)

רבים מהמפרשים תמהו, כי פסוק זה שבו מתארת צעקת משה בתפלתו, וסוחר לכאורה את דברי הגמרא (ברכות כד ב) כי: "המשמיע קולו בתפלתו - הרי זה מקטני אמונה?".

וישבו זאת בכמה אפנים:

א. המוכיח רבי משה כהנא מגיביטש באר:

סבת היותם של המתפללים בקול רם מקטני אמונה הנה משום שפכבכול מוכיחים בהתנהגותם כי אינם מאמינים שה' שומע תפלת לחש (רש"י טס). ואלו נסח תפלתו של משה: "רפא נא לה" - מבלי שהזכיר את שמה של מרים, הוכיחה את אמונתו האיתנה שהקדוש ברוך הוא 'שומע' אף את מחשבותיו, ולפיכך התר לו לצעק בה.

בכך נבין מפני מה דקדקו מסדרי התפלה להזכיר בתפלות ראש השנה ויום הכפורים, שבהן התר להתפלל בקול, את העבדה שהקדוש ברוך הוא יודע מחשבות; במוסף של ראש השנה: "לפניך נגלו כל תעלומות והמון נסתרות...", ובתפלות יום הכפורים: "אתה יודע עולם ותעלומות סתרי כל ח" - כדי שלא ישממע מהרמת קולנו שפכבכול איננו מאמינים שה' שומע תפלת לחש.

ב. רבי דוד לידא אב"ד אמסטרדם פרש:

לא כלפי הקדוש ברוך הוא כונה צעקתו של משה, אלא כדי לעורר את סובכיו להצטרף אליו בתפלתו. והרי הדבר מדיק בלשון הפתוב: "ויצעק משה אל ה' לאמר" - 'לאמר' לאחרים שאף הם יתפללו.

ג. הרבי בעל 'אמרי אמת' מגור באר:

דקדק משה להרים קולו בתפלתו, כדי שישמעו הכל כי הוא מקצר בתפלתו, כפי שפרש רש"י: "מפני מה לא האריך משה בתפלה? שלא יהיו ישראל אומרים - אחרות נתונה בצרה והוא עומד ומרבה בתפלה".

ספר הנו דוד משה' ליום יג: מונגייתא טבאי; אמרי אמת' לקוטים עמי כד

"בכל ביתי נאמן הוא"

יהודי יקר!

הצטרף למערך הגדול של מזכי הרבים, גבאי אמן המחזקים את ענית אמן אחר ברכות השחר בבתי הכנסת.

התקשר עוד היום למספר: 058-325-91-91

וזכה להיות "גוי צדיק שמר אמינים" להתברך בכני חיי, מזוני רוחי ובכל הברכות המבטחות בחז"ל למקפידים ולמהדרים במצות ענית אמן.

ברכות השחר. בקול. בכונה. בחברותא.

